

ΤΟ Ηλεκτρονικό περιοδικό σοσιαλιστικής προοπτικής

ΚΙΝΗΜΑ

ΤΕΥΧΟΣ 1 - ΙΟΥΛΙΟΣ 2022

**Τα σοσιαλδημοκρατικά κόμματα απέναντι στα κρίσιμα προβλήματα της
σύγχρονης δημοκρατίας - Γιώργος Χ. Σωτηρέλης στη σελ.10**

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- Η Σοσιαλδημοκρατία και το Πρόγραμμά της - Ανδρέας Λύτρας	4
- Η «Ελεύθερη» και «δημοκρατική» Αμερική και η ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ Γιώργος Παπανικολάου	9
- Τα σοσιαλδημοκρατικά κόμματα απέναντι στα κρίσιμα προβλήματα της σύγχρονης δημοκρατίας - Γιώργος Χ. Σωτηρέλης	10
- Ποιος φοβάται τη συμμετοχική δημοκρατία - Δημήτρης Δημητράκος	14
- Αριστερά και Δεξιά	13
- Ο πολίτης της συμμετοχικής δημοκρατίας. Ένας φίλος απ' τα παλιά - Αναστασία Πρίφτη	16
-Οικονομία της κοινωνικής Φροντίδας - Βασίλης Τακτικός	19
- Ο παγκόσμιος ενεργειακός πόλεμος - Ποιος χάνει; Ποιος κερδίζει από τις οικονομικές κυρώσεις στη Ρωσία - Βασίλης Τακτικός	20
- Πώς θα γίνει σωστά η απο-παγκοσμιοποίηση - Joseph Stiglitz	24
- Το πακέτο των 32 δισ. δεν είναι δανεικά κι αγύριστα Συνέντευξη στη Μαρία Άνθη	26
-Το συνεργατικό πνεύμα είναι δραματικά μειοψηφικό στην Ελληνική κοινωνία.	28
- Ποιοι θέλουν και προκαλούν τους πολέμους - Γιώργος Παπανικολάου	29
- Ο Καντ και ο ουκρανικός πόλεμος. Ο ρόλος της κατηγορικής προσταγής - Ηλίας Γιαννακόπουλος	34
- Η Ουκρανία τονίζει εκ νέου την ανάγκη καταπολέμησης της εμπορίας ανθρώπων Frances Fitzgerald	33
- Η αντίσταση του Τζορτζ Όργουελ εναντίον όλων των “μεγάλων αδελφών” - Nicolas Truong	36
- Μια θλιβερή επέτειος του 1943 - Κώστας Γ. Τσικνάκης	40
- Ιούλιος περασμένων ετών	43

το ΚΙΝΗΜΑ

Ηλεκτρονικό περιοδικό σοσιαλιστικής προοπτικής
ΤΕΥΧΟΣ 1 - ΙΟΥΛΙΟΣ 2022

- Διευθυντής: Νίκος Λαγκαδινός
- Επικοινωνία – συνεργασίες στο e-mail: nikos.lagadinos@yahoo.gr
- Δημιουργικό: Λιβέριος Πετρίδης e-mail: liverios.petridis@gmail.com

Ασχολείται με την πολιτική όποιος έχει επίγνωση της ελευθερίας του

Από προγραμματικές δηλώσεις έχουμε χορτάσει στην Ελλάδα. Και στην παρούσα συγκυρία δεν χρειάζονται. Ένα ηλεκτρονικό περιοδικό σαν αυτό που μόλις ξεκινάει την πορεία του, φιλοδοξεί να δημιουργήσει ένα εύφορο πεδίο για ανταλλαγή απόψεων. Υπάρχουν σήμερα άνθρωποι, συνειδήσεις, ψυχές που ζουν μ' ένταση τα προβλήματα της εποχής. Υπάρχουν φωνές που δεν ακούγονται, πολίτες που δεν έχουν βήμα για ν' αρθρώσουν το δικό τους λόγο, νέοι άνθρωποι που χάνουν τον προσανατολισμό τους μέσα στη σύγχυση που οργανώνουν επιτήδειοι μπεχλιβάνηδες της πολιτικής. Είναι τοις πάσι γνωστό πως η μύηση του κόσμου στην πολιτική είναι υπόθεση δύσκολη. Πάγιο αίτημα ήταν και είναι η κατήχηση του ελληνικού λαού ώστε να πάψει να είναι έρμαιο των επαγγελματιών της πολιτικής. Φυσικά εμείς δεν αναλαμβάνουμε την κατήχηση του – δεν είναι δική μας δουλειά. Το ζήτημα βέβαια είναι ότι και ο απλός πολίτης πολλές φορές αναγορεύει τον εαυτό του σε απόλυτο κριτή των πάντων, χωρίς προηγουμένως ν' αναρωτηθεί αν ο ίδιος έκανε ποτέ του μια φιλότιμη προσπάθεια να ενημερωθεί, ν' ανησυχήσει, και να κρίνει με λογική και το χέρι στην καρδιά. Ωστόσο, το πρόβλημα σήμερα εντοπίζεται και στην ηθική της πολιτικής και στη νοσηρότητα της, που είναι ίσως η πιο γνήσια έκφραση των ηθών και της γενικής αγωγής του πληθυσμού. Και βέβαια όλα όσα κατά καιρούς ακούγονται για εξυγίανση της πολιτικής ζωής, ανανέωσης του πολιτικού κόσμου και κάθαρσης της πολιτικής ως δημόσιας λειτουργίας, στην ουσία είναι αέρας κοπανιστός! Επιπλέον, μη μας διαφεύγει το γεγονός ότι οι πολιτικοί ουδέποτε υπήρξαν ηθοπλάστες, αφού η ανάδειξη και επιβίωσή τους στην πολιτική αρένα στηρίζεται στην εκμετάλλευση των ελπίδων ή της λαϊκής ευπιστίας.

Ας δούμε όμως πού βρισκόμαστε εμείς.

Προσφάτως, στις εκλογικές διαδικασίες του Κινήματος Αλλαγής για την εκλογή των 4.200 συνέδρων και την ανάδειξη των νέων οργάνων στις Ν.Ο. και Τ.Ο. (Νομαρχιακές Επιτροπές, Ν.Ε., και συντονιστικές επιτροπές, Σ.Ε.) είχαν θέσει υποψηφιότητα και συμμετείχαν αρκετές χιλιάδες. Ήταν ένα θετικό στοιχείο. Τι κι αν συμμετέχουν οι Έλληνες στην πολιτική – με όποιον τρόπο συμμετέχουν! Δεν είναι κακό! Αυτό είναι για μας το ζητούμενο. Η συμμετοχή! Στο κάτω της γραφής, ασχολείται με την πολιτική όποιος έχει επίγνωση της ελευθερίας του. Το ζήτημα, βεβαίως, είναι με ποιο τρόπο δικαιώνει, αξιώνει ή προασπίζει αυτή την ελευθερία. Δεν φοβούμαι εκείνους που συμμετέχουν, αλλά εκείνους που ασχημονούν σε βάρος του συνόλου για δικό τους, προσωπικό όφελος, εκείνοι που κατηγοριοποιούν τους πολίτες σε πρώτης και δεύτερης κατηγορίας, εκείνοι που ομαδοποιούν τα πάθη τους και λιβανίζουν την δήθεν ελευθερία τους. Και γνωρίζουμε πολύ καλά ότι στην μικρή μας πόλη των ιδεών κυκλοφορούν σατράπες με φιλοδοξία δημοκρατική και, βεβαίως, υπάρχουν δημοκρατικοί με σατραπική ιδιοσυγκρασία! Αυτοί είναι που αγωνίζονται με νύχια και δόντια να περιφρουρήσουν τα κεκτημένα. Και καλά κάνουν – δικαίωμά τους! Δίχως όμως να το καταλάβουν έγιναν κοσμοπολίτες κι όχι με την έννοια που νομίζουν ότι έγιναν. Θα πρέπει, ωστόσο, να γνωρίζουν ότι φυσιολογική απόληξη του κοσμοπολιτισμού είναι ο αποχρωματισμός. Αυτό εισπράττουν – χάρισμά τους! Ξεκινάμε λοιπόν να καταθέτουμε σκέψεις, απόψεις, θέσεις. Όσοι πιστοί προσέλθετε. Το ΚΙΝΗΜΑ στη διάθεσή σας.

Νίκος Λαγκαδινός

Η σοσιαλδημοκρατία και το Πρόγραμμά της

ΑΝΔΡΕΑΣ Ν. ΛΥΤΡΑΣ

Είναι αναμφισβήτητο, ότι δύσκολα μπορεί να αναγνωριστεί κάποια αισθητή επικοινωνία του σημερινού Κινήματος Αλλαγής (και, στην πρόσφατη εξέλιξή του, του ΠΑΣΟΚ), με τις στρατηγικές κατευθύνσεις της σοσιαλδημοκρατίας. Παρά τις υποχωρήσεις των σοσιαλιστικών και εργατικών κομμάτων, από το 1985 (πρώτα στη γερμανική σοσιαλδημοκρατία και στη συνέχεια στο βρετανικό εργατικό κόμμα), προς θέσεις που προσεγγίζουν πιο συντηρητικές απόψεις και πολιτικές για την αγορά, τα κοινωνικά δικαιώματα και τη μονεταριστική λογική στο περιβάλλον της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης, τα αποθέματα των πολιτικών προτάσεων της σοσιαλδημοκρατίας είναι υπαρκτά. Είναι, ταυτόχρονα, αναξιοποίητα. Η δύσκολη κατάσταση γίνεται ακόμη πιο αφόρητη, μετά το ξέσπασμα της παγκόσμιας οικονομικής κρίσης του 2007-2008, όταν τα αδιέξοδα των κυρίαρχων, δηλαδή των συντηρητικών ή νέο-φιλελεύθερων, πολιτικών επιλογών έγιναν, πέραν κάθε αμφιβολίας, έκδηλα.

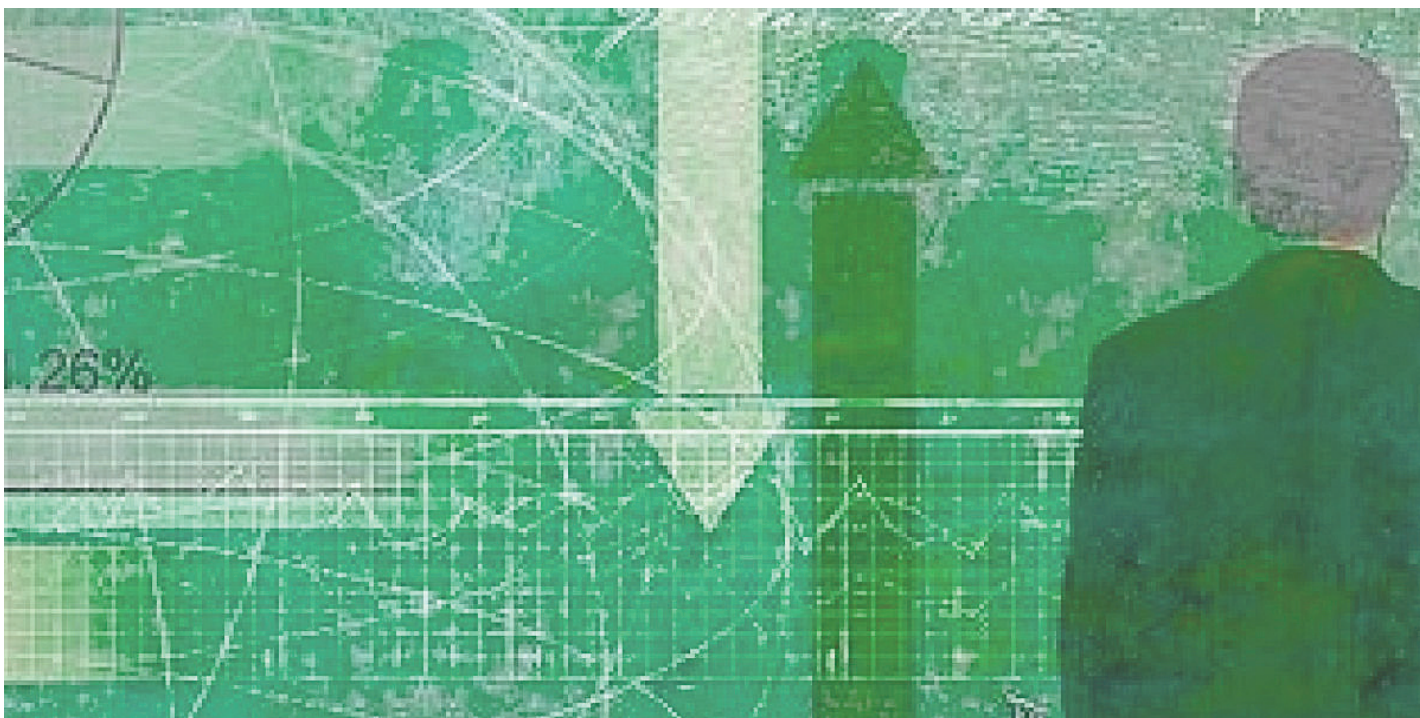
Στις επιτυχημένες παρεμβάσεις της σοσιαλδημοκρατίας καταγράφονται, αναμφισβήτητα, οι λαμπρές εναλλακτικές προτάσεις του καθολικού εκδημοκρατισμού του καπιταλιστικού συστήματος και του

αστικού προτύπου της διακυβέρνησης. Αυτές οι προτάσεις προσέδωσαν μέγιστη κοινωνική διείσδυση στα εργατικά στρώματα (και εν γένει στα στρώματα των μισθωτών), ιδίως των δυτικοευρωπαϊκών κοινωνιών, από την αρχή του εικοστού αιώνα (η οποία δυνάμωσε εξαιρετικά την μεταπολεμική εποχή).

Κάνουμε λόγο, για α) την ενίσχυση της δράσης των συνδικάτων και των διεκδικήσεων των εργατικών στρωμάτων για τη συνεχή αύξηση του εισοδήματός τους, β) την ανάπτυξη των συνεργατικών οργανώσεων (αναφερόμαστε στην εσφαλμένη μεταφραστική απόδοση ως συνεταιρισμοί) προκειμένου να μειωθεί το μερίδιο του εθνικού πλούτου, που νέμεται η κερδοσκοπική επιχειρηματικότητα και ταυτόχρονα να μειωθεί το κόστος διαβίωσης των εργατικών ομάδων και γ) την ανάπτυξη της τοπικής αυτοδιοίκησης, μαζί με τον γενικό εκδημοκρατισμό της κοινοβουλευτικής εκπροσώπησης (γενίκευση στο δικαίωμα του εκλέγειν και εκλέγεσθαι και ιδίως η ψήφος των γυναικών) και της λειτουργίας της πολιτείας (αιρετά στελέχη στη δικαιοσύνη).

Στην μεταπολεμική εποχή, η σοσιαλδημοκρατία (στο πλαίσιο του ψυχρού πολέμου)

συμμετείχε στη λεγόμενη «καθεστωτική συναίνεση» του ευρύτατου κρατικού παρεμβatismού (Keynes, 1936), με στοιχεία της: την ευρεία δημόσια χρηματοδότηση της οικονομίας, τη σύσταση των θεσμών (Beveridge, 1942a, 1942b, 1944) του κοινωνικού κράτους (με δημόσιους θεσμούς ασφάλισης, υγείας-πρόνοιας, παιδείας, με ευρεία δημόσια απασχόληση και σταθερές δημόσιες δομές στον μακρύ χρόνο). Οι αποχρώσεις της πολιτικής της σοσιαλδημοκρατίας, σε εκείνη την περίοδο, αφορούσαν στην ανυποχώρητη υποστήριξη των εργατικών διεκδικήσεων (η τακτική των οδοφραγμάτων) για το εισόδημα των μισθωτών, την σχετικά βαρύτερη φορολογία ιδίως των υψηλών εισοδημάτων και την ενίσχυση του εκδημοκρατισμού της εργασίας (η τακτική της θεσμοποίησης των «συγκρούσεων» (Dahrendorf, 1959), με συνεχείς μεταρρυθμίσεις που εδραιώνουν τις θεσμικές κατοχυρώσεις, τη συμμετοχή στη διοίκηση των επιχειρήσεων, τον αναλογικό περιορισμό της ανεργίας (σε επίπεδο του δείκτη περίπου στο 3%-5%), την ισχυρή υποστήριξη των ανέργων και τη σφοδρή καταπολέμηση της φτώχειας (με μεταβιβαστικές πληρωμές- κυρίως με επιδόματα)]. Λόγω της ανάπτυξης του κοινωνικού κράτους, ατόνησε η στήριξη του συνεργατισμού

(οι «συνεταιρισμοί» αν και αρκετά ισχυροί παρέμειναν διά μακρόν στάσιμοι).

Στην περίοδο της αιφνιδιαστικής ανάπτυξης της νεο-συντηρητικής ατζέντας και της πολιτική επιδρομής των λεγόμενων (κατ' ευφημισμό) φιλελεύθερων πολιτικών παρατάξεων, η σοσιαλδημοκρατία πρακτικώς ηττήθηκε και σε αρκετές χώρες παραμερίστηκε, πιο γρήγορα ή πιο σταδιακά, από τη διακυβέρνηση (εξαιρέσεις αποτελούν η Ελλάδα πιο σταθερά, για κάποια χρόνια η Γαλλία, η Ισπανία και η Πορτογαλία). Η βασική κοινωνική ομάδα που ενίσχυσε αυτήν τη φοβερή και αποτρόπαια για τα εργατικά συμφέροντα εξέλιξη αποτελούσαν οι σχετικά ολιγομελείς και φθίνουσες ομάδες των παραδοσιακών μικροαστικών στρωμάτων (αυτοαπασχολούμενοι και μικροί εργοδότες), στη Δυτική Ευρώπη, και οι σχετικά ευρείες ομάδες των νέων μεσαίων στρωμάτων (υπάλληλοι γραφείου και μεσαία στελέχη των επιχειρήσεων), σε Δυτική Ευρώπη και Β. Αμερική. Αυτές οι ομάδες πίστεψαν αμφότερες τις παρελκυστικές προβολές της νεοσυντηρητικής προπαγάνδας:

1) ότι οι μεσαίες κοινωνικές ομάδες πληρώνουν πολλά (φόρους και ασφαλιστικές εισφορές), αλλά έχουν ελάχιστες ωφέλειες από τις εξαιρετικά ακριβές κρατικές πολιτικές της προηγούμενης περιόδου και 2) πως οι λεγόμενες φιλελεύθερες πολιτικές θα ενισχύσουν την επιχειρηματικότητα, την ανάπτυξη, την απασχόληση και τη γενική ευημερία, χωρίς να περιορίζονται από την μεμψίμοιρη, για τους οικονομικούς θεσμούς (επιχειρήσεις, τράπεζες, χρηματαγο-

ρές κ.ά), και ιδιοτελή τακτική των εργατικών συνδικάτων.

Τα φυσικά πρόσωπα εκείνων των κοινωνικών ομάδων, κατά πλειονότητα, δεν είναι μαζί μας πλέον. Σχετικά με το πρώτο θέμα της συντηρητικής προπαγάνδας, οι κατιόντες τους καταλαβαίνουν ότι ζουν,

Στην περίοδο της αιφνιδιαστικής ανάπτυξης της νεο-συντηρητικής ατζέντας και της πολιτική επιδρομής των λεγόμενων (κατ' ευφημισμό) φιλελεύθερων πολιτικών παρατάξεων, η σοσιαλδημοκρατία πρακτικώς ηττήθηκε και σε αρκετές χώρες παραμερίστηκε, πιο γρήγορα ή πιο σταδιακά, από τη διακυβέρνηση (εξαιρέσεις αποτελούν η Ελλάδα πιο σταθερά, για κάποια χρόνια η Γαλλία, η Ισπανία και η Πορτογαλία).

έκτοτε, σε «άλλο κόσμο», δυσμενέστερο (με κακή και αμφίβολη κοινωνική ασφάλιση, παιδεία και υγεία με υψηλό τίμημα, αλλά και πολλές άλλες αρνητικές εξελί-

ξεις), σε σχέση με τους ανιόντες τους. Οι κατιόντες, πιθανώς, θεώρησαν όλα αυτά, ως μοιραία φαινόμενα. Αν όμως σκέφτηκαν, ότι οι γονείς τους είχαν κάποιες ευθύνες (παρά το γεγονός ότι ήσαν η πιο μορφωμένη γενιά, μέχρι τότε, στην ιστορία της ανθρωπότητας) θα ταίριαζε με το χαρακτηρισμό, που ενδεχομένως εννοούσε ο **C. Wright Mills** (1951 - κατά τη δική μου ερμηνεία), στην ανάλυσή του για τη «νέα μεσαία τάξη»: δηλαδή θα μπορούσαν να θεωρηθούν, κάπως, σαν *ευφυείς ηλίθιοι*.

Ακόμη χειρότερα ήταν τα πράγματα για την επιχειρηματικότητα. Στο σκέλος της επιχειρηματικότητας οι φιλελεύθεροι είχαν σε ένα βαθμό δίκαιο. Η επίθεση στο ρόλο των συνδικάτων, αποδέσμευσε τις επιχειρήσεις και τις χρηματαγορές από τα πολλά checks and balances (τους ελέγχους και τις ισορροπίες), ενώ οι αλλεπάλληλες ιδιωτικοποιήσεις προσέφεραν αθρόα το έτοιμο καταναλωτικό κοινό των δημόσιων δομών, στις διαθέσεις της κερδοσκοπικής επιχειρηματικότητας. Η εργασία με ευέλικτες μορφές απασχόλησης (καταγράφονται κυρίως στις στατιστικές της μερικής απασχόλησης) και με πολύ πιο χαλαρή την πίεση των συνδικάτων, προσφέρει πιο χαμηλές τιμές ανά μονάδα εργατικού κόστους. Η απασχόληση και ιδίως η μισθωτή απασχόληση για τρεις δεκαετίες αυξάνεται, συνεχώς. Συμπεριλαμβάνονται περισσότερες γυναίκες και ανειδίκευτοι εργαζόμενοι, με αποτέλεσμα το γενικό κόστος εργασίας να μειώνεται, ενώ το ποσοστό των μισθωτών (πλήρους/κανονικής απασχόλησης και μερικής απασχόλησης) πλη-

σιάζει ή ξεπερνάει το 90% της συνολικής απασχόλησης.

Σε αυτό το κλίμα, η επιχειρηματικότητα (π.χ. πλήθος επιχειρήσεων ανά εκατομμύριο κατοίκων) μειώνεται διαρκώς. Μόνο οι μεγάλες επιχειρήσεις ευημερούν. Οι μικρές καταστρέφονται.

Από τα προκείμενα δεδομένα μπορούμε να σταχυολογήσουμε δύο σύντομα συμπεράσματα: α) Η μεγάλη μάζα των μικρών και μεσαίων επιχειρηματιών, που ψήφισαν και ενίσχυσαν τις νέο-συντηρητικές πολιτικές, κατεστράφησαν. Αυτοί απεδείχθησαν ιδανικοί αυτόχειρες και μαζί τους συμπάρεσαν στον οικονομικό και κοινωνικό όλεθρο τις μεγάλες μάζες των μισθωτών, των οποίων βυθίστηκαν στο τέλμα τα όνειρά τους στον αέναο κύκλο της ανασφαλούς (ακόμη και συγκυριακά καλοπληρωμένης) εργασιακής ζωής. β) Επικράτησαν οι μεγάλες ή πολύ μεγάλες επιχειρήσεις (αποτελούν το 0,7%-2,5% των επιχειρήσεων με προσωπικό ή, με την ιδιότητα των μεγάλων εργοδοτών, αναλογούν περίπου στο 0,1%-0,3% της απασχόλησης). Οι φιλελεύθεροι και νέο-συντηρητικοί είναι φανατικοί αντίπαλοι της ευρείας, δηλαδή της μαζικής, επιχειρηματικότητας. Η προπαγάνδα τους, όμως, είχε όλα τα χαρακτηριστικά της παραπλάνησης των πολιτών.

Η σοσιαλδημοκρατία δεν αντελήφθη τις ειδικές συνέπειες, έγκαιρα και σωστά. Κατάλαβε, ωστόσο και σχετικά νωρίς, τον πολιτικό παραμερισμό της. Με έναν ευφάνταστο τρόπο, που απέσυρε από την πολιτική ανάλυση την αναφορά στις κοινωνικές τάξεις, κατάλαβε ότι ο νεοσυντηρητισμός τουλάχιστον δημιουργεί μια κοινωνία, με ευρείες ομάδες κοινωνικά (και οικονομικά) αποκλεισμένων, δηλαδή μια «κοινωνία των δύο τρίτων» (Glotz, 1986).

Σε μια προσπάθεια να ξαναμπει στο παίγνιο των πολιτικών πρωτοβουλιών, των πλειοψηφιών και με λεκτικό «στόχο» την αποφυγή της εδραίωσης της κοινωνίας των δύο τρίτων, η σοσιαλδημοκρατία αναμόρφωσε την πολιτική στρατηγική της. Στόχευσε στην ουσιαστική απόκτηση επικοινωνίας με τους «ισχυρούς», με απώτερη προοπτική την ψευδαίσθηση, ότι με αυτό τον τρόπο μπορεί να βοηθήσει τους αδύναμους. Εγκατέλειψε, με ρητό τρόπο, τα διανοητικά υπόλοιπα του «μαρξισμού», αλλά και της «χεγκελιανής λογικής» (G. Hegel), ενώ καταφεύγει σε μια αόριστη προσέγγιση του ορθολογισμού του Καντ. Από αυτόν τον διανοητικό αναπροσδιορισμό

προκύπτουν βασικές μετατοπίσεις. Εγκαταλείπεται ο κολεκτιβισμός (η επικέντρωση στη συλλογικότητα) και εγκαθιρύεται ο «αριστερός ατομισμός». Εγκαταλείπεται η πολιτική των «οδοφραγμάτων» και επιδιώκεται ο εργασιακός συμβιβασμός κεφαλαίου και εργασίας. Υποτίθεται, πως αυτό το εγχείρημα γίνεται, με βάση υψηλούς εθνικούς και ευρωπαϊκούς στόχους (δηλαδή την επικράτηση της Ευρώπης έναντι των ασιατικών χωρών και της επιτυχίας τους στις αγορές). Εγκαταλείπεται η πολιτική καταπολέμησης της φτώχειας και της

Το portal των ειδήσεων και του πολιτισμού

ανεργίας, καθώς τώρα οι κοινοί εχθροί (όπως συμβαίνει και για τους νεοφιλελεύθερους) είναι ο σχετικά υψηλότερος πληθωρισμός, η υψηλή φορολογία των επιχειρήσεων, τα κοινωνικά επιδόματα, το ευρύ κράτος και η σταθερά μεγάλη απασχόληση στο Δημόσιο.

Στην τόση μανία για γρήγορη συμμετοχή στη διακυβέρνηση (τη δεκαετία: 1981-1990), τάσσονται με όρους (μονεταριστικούς), που δύσκολα κατανοούν τα σοσιαλδημοκρατικά στελέχη, υπέρ της ευρωπαϊκής ενοποίησης και της πολιτικής του ενιαίου νομίσματος (και τελικά του ευρώ). Πολλές είναι οι ολισθήσεις της στρατηγικής, τουλάχιστον, στη Γερμανία. Μετά από πολλά χρόνια υποτέλειας στις λογικές ολιγομελών επιχειρηματικών ομάδων κυβερνούν για λίγα χρόνια. Πριν και μετά αυτών των συγκυριών είναι πολυετής η διακυβέρνηση της Δεξιάς. Στην Βρετανία γίνονται ανάλογες κινήσεις των Εργατικών (βλ. Giddens, 1998). Παρά το σημαντικό διάστημα της διακυβέρνησης, προηγείται και ακολουθεί μια τεράστια περίοδος συντηρητικής διακυβέρνησης. Υπό αυτή την έννοια, οι σοσιαλδημοκράτες και οι εργατικοί έκαναν κάτι σαν τα «ρεπό» των συντηρητικών κομμάτων.

Τί κέρδισαν οι σοσιαλδημοκράτες και τα εργατικά κόμματα από την πολιτική στροφή τους; Απάντηση: Τίποτα απολύτως! Απλώς, ορισμένα από τα σοσιαλδημοκρατικά στελέχη εμπλούτισαν τα βιογραφικά τους με συμμετοχή σε κορυφαίες δημόσιες θέσεις, συμπληρωμένες με κάποιες συγκυριακές (ή διαρκέστερες) οικονομικές ωφέλειες.

Είναι, ίσως, η φάση που απαιτείται ο πλήρης ανασχηματισμός της σοσιαλδημοκρατικής πολιτικής, με βασικό χαρακτηριστικό την πλήρη και ασυγκράτητη ανασυγκρότηση των κοινωνικών ομάδων, με την ηγεσία της σοσιαλδημοκρατίας, για την πλήρη αποκατάσταση (αλλά και διεύρυνση) των οικονομικών, των κοινωνικών και των πολιτικών δικαιωμάτων τους, όπως και την ακόμη μεγαλύτερη οικονομική ανάπτυξη για την χώρα μας και την Ευρώπη. Η αντιπίθεση αυτή θα έχει στόχους: την συμπερίληψη στους συσχετισμούς ισχύος μεγάλων κοινωνικών ομάδων, σήμερα στάσιμων, περιθωριοποιημένων ή «ολιγαρκών» (γυναίκες στη μεγάλες μάζες τους, νέοι και κακοπληρωμένοι μισθωτοί χωρίς ιδιοκτησία, μικροί ιδιοκτήτες ακινήτων χωρίς προοπτική ή σε κοινωνικό αδιέξοδο, αυτοαπασχολούμενοι με ελάχιστες ατομικές δυνατότητες επιτυχίας, μικροί εργοδότες που φυτοζωούν στο μεταίχμιο «αξιοπρεπούς» ανασφάλειας και οικονομικής ανυπαρξίας, αλλά και συνταξιούχοι). Όταν τα αποτελέσματα αυτής της γενικευμένης δράσης της σοσιαλδημοκρατίας λειτουργήσουν επιτυχώς, τότε οι ολιγομελείς ομάδες (Oxfam International, 2016) των σημερινών «αριστοκρατιών» (500-1000 οικογένειες στις αναπτυγμένες χώρες), οι ορντινάντσες τους (περί το 5%-10% των πληθυσμών αποτελούμενων κυρίως από ευφυείς ηλίθιους ή, επιπρόσθετα, από διαθέσιμους εξωνημένους, δηλαδή αναλογίες: 1%-3%), όπως και οι πάντα «σκυφτοί» (αλλά χαρούμενοι) προπαγανδιστές και διασκεδαστές τους. Αργεί ακόμη, αλλά αυτό μπορεί να γίνει. Και μάλλον θα γίνει, αν τό αποφασίσουμε και δεν αποκλείσουμε από το εγχείρημα τους σημερινούς αποκλεισμένους.

Είναι χρήσιμο να τροφοδοτήσουμε τη σκέψη μας, επιλεκτικά, με ορισμένες από τις ριζοσπαστικές προτάσεις (προέρχονται από τις ιστορικές παρακαταθήκες της σοσιαλδημοκρατικής πολιτικής), οι οποίες τροποποιημένες και προσαρμοσμένες στην εποχή μας μπορούν να ανασυγκροτήσουν τις σύγχρονες κοινωνίες, να βελτιώσουν την πολιτική οργάνωση και να καταστήσουν βιώσιμη την κοινωνική συνύπαρξη των με-

γάλων πλειονοτήτων, οι οποίες αποτελούνται από τους μισθωτούς εργαζόμενους, τους αυτοαπασχολούμενους και τους πολύ μικρούς εργοδότες (οι τελευταίοι ξεπερνούν το 90% των επιχειρηματιών). Στη σημερινή εκδοχή θα μπορούσαμε να ονοματίσουμε αυτήν τη σύνθεση ως την «κίνηση για θεμελιώδεις πολιτικές μετατοπίσεις».

Ενίσχυση της δημοκρατίας

Η μεγάλη συνεισφορά της σοσιαλδημοκρατίας (με την μεταρρυθμιστική δυναμική της), στη νεώτερη και σύγχρονη κοινωνία είναι η ενδυνάμωση των ατομικών δικαιωμάτων και της ελευθερίας των πολιτών, μέσω της διεύρυνσης της δημοκρατίας και των θεσμών της ενεργητικής συμμετοχής. Στην εποχή μας αυτή η συμβολή οφείλει να λάβει πιο πρακτική μορφή για τη στήριξη της συμμετοχής σε όλους τους θεσμούς της σύγχρονης πολιτείας. Σταχυολογούμε τις πιο κρίσιμες «μετατοπίσεις»:

- Οφείλουμε, στις γυναίκες πολίτες να μοιράζονται με τους άνδρες, ανάλογα με τη συμμετοχή τους στον πληθυσμό, όλα τα δημόσια αξιώματα, στις λειτουργίες της εξουσίας (εκτελεστική, νομοθετική και δικαστική), στην τοπική αυτοδιοίκηση και σε κάθε άλλη αιρετή αρχή.
- Απαιτείται η πλήρης προσαρμογή της επιλογής των στελεχών όλων των αξιωμάτων, στη δέσμευση της λαϊκής κυριαρχίας. Όλα τα αξιώματα της εκτελεστικής, της νομοθετικής και της δικαστικής λειτουργίας της εξουσίας, είναι απόλυτη ανάγκη να είναι αιρετά. Ανάλογες προσαρμογές πρέπει να υλοποιηθούν σε κάθε δημόσια θέση ευθύνης (σήμερα είναι αντικείμενο διορισμού), με περιορισμένες θητείες και τακτικές εναλλαγές.
- Είναι δυνατόν, να λειτουργήσουν παράλληλα με τα αντιπροσωπευτικά όργανα, θεσμοί ευρείας λαϊκής συμμετοχής στη λήψη αποφάσεων, όπως τα ηλεκτρονικά δημοψηφίσματα, πρώτα στην τοπική αυτοδιοίκηση.
- Η δημοκρατία είναι, κατ' ουσίαν, ανέφικτη, σε μια σύγχρονη πολιτεία, όταν διοικείται συγκεντρωτικά από ένα γραφειοκρατικό κεντρικό κράτος. Η ενίσχυση του ρόλου της τοπικής αυτοδιοίκησης είναι επιτακτική. Στα μέτρα άμβλυνσης της σημερινής και απαράδεκτης κατάστασης είναι ταυτόχρονα: i) Το κεντρικό κράτος να λειτουργεί ως τελώνης της κοινωνίας, αλλά να υλοποιεί μόνο τα κεφάλαια του προϋπολογισμού που αφορούν τις δημόσιες δαπάνες για την άμυνα, τη

δημόσια διοίκηση (τον κεντρικό μηχανισμό των υπουργείων, αλλά όχι των ΝΠΔΔ), τη δημόσια τάξη και την εξωτερική πολιτική. ii) Η υλοποίηση των λοιπών δαπανών του προϋπολογισμού είναι ευθύνη της τοπικής αυτοδιοίκησης. iii) Η νομοθετική εξουσία στα σχετικά εδάφια νομοθετεί νόμους-πλαίσια, που είναι επιδεκτικοί τοπικών εξειδικεύσεων. -Είναι απόλυτη ανάγκη η προσαρμογή των κρατικών προμηθειών, στην αρχή της ισότητας. Η σημερινή κατάσταση ευνοεί

Η σοσιαλδημοκρατία δεν αντελήφθη τις ειδικές συνέπειες, έγκαιρα και σωστά. Κατάλαβε, ωστόσο και σχετικά νωρίς, τον πολιτικό παραμερισμό της. Με έναν ευφάνταστο τρόπο, που απέσυρε από την πολιτική ανάλυση την αναφορά στις κοινωνικές τάξεις, κατάλαβε ότι ο νεοσυντηρητισμός τουλάχιστον δημιουργεί μια κοινωνία, με ευρείες ομάδες κοινωνικά (και οικονομικά) αποκλεισμένων, δηλαδή μια «κοινωνία των δύο τρίτων» .

ολίγιστους ισχυρούς, ενώ αποκλείει εκ προοιμίου τη συντριπτική πλειονότητα των ιδιωτών επιχειρηματιών, επειδή αδυνατούν να ανταποκριθούν στις πρόνοιες των σχετικών προκηρύξεων (π.χ. να καταθέσουν εγγυητικές επιστολές, με τα πολύ υψηλά προβλεπόμενα ποσά). Είναι, μάλιστα, παράξενο πως η δικαστική εξουσία δεν έχει απορρίψει παρόμοιες πρόνοιες ως αντισυνταγματικές.

Εκδημοκρατισμός της Επιχειρηματικότητας και της Διανομής

Η διεύρυνση της πολιτικής δημοκρατίας και η υλοποίηση των ενεργητικών πολιτικών δικαιωμάτων, θα έχουν συνεσταλμένη σημασία, αν δεν συνοδεύονται από μέριμνες

για την ενίσχυση της οικονομικής δημοκρατίας. Οι φιλολογίες ότι αποκλειστικώς η επιχειρηματικότητα θα επιλύσει τα οικονομικά και κοινωνικά ζητήματα είναι πρόχειρες και ανεδαφικές. Στην εποχή μας, μια μικρή ολιγαρχία (σε ορισμένες χώρες συρρικνώνεται) επικρατεί στην επιχειρηματικότητα και η οικονομική της ιδιοτέλεια πολύ λίγο ωφελεί, την εθνική ανάπτυξη των χωρών, την απασχόληση και τα εισοδήματα των μεγάλων πλειονοτήτων. Κατά την περίοδο της επικράτησης της κεϋνσιανής μεθόδου, οι μέριμνες για τις οικονομικές εξισορροπήσεις πλούτου και φτώχειας, ήταν ζητήματα που αφορούσαν αποκλειστικά σε κρατικές παρεμβάσεις αναδιανομής, διά της φορολογικής και δημοσιονομικής πολιτικής και με βασικό μηχανισμό τις παροχές, τις ελαφρύνσεις και τα επιδόματα. Στις τέσσερις τελευταίες δεκαετίες οι κρατικές παρεμβάσεις (είναι φοβερό ότι) ενισχύουν ασύμμετρα και με απίστευτα ευρείς πόρους, ένα μικρό αριθμό επιχειρήσεων μεγάλου ή γιγάντιου μεγέθους, συμβάλλοντας αποφασιστικά μόνο στην τεράστια περιουσιακή και εισοδηματική ανισότητα. Στη σημερινή εποχή η αξίωση για την οικονομική δημοκρατία χρειάζεται γενναίες μετατοπίσεις, περί των οποίων οι αρχικές επινοήσεις ανάγονται στις σοσιαλδημοκρατικές επεξεργασίες. Στις ενδεχομένως φιλόδοξες, αλλά εφικτές επιλογές εντάσσονται και ακόλουθες:

- Είναι θεμιτό, ο κρατικός τομέας της οικονομίας, να περιοριστεί σε μια αναλογία: περί το ένα τρίτο (από το ήμισυ σήμερα) του ΑΕΠ, στα επόμενα δέκα πέντε χρόνια.
- Είναι εφικτή η μετατόπιση των κεφαλαίων της κοινωνικής ασφάλισης (οι πόροι της είναι σε μεγάλο βαθμό εισφορές των εργαζομένων ή για τους εργαζομένους), από το Δημόσιο στον συνεργατισμό (δηλαδή στα αλληλασφαλιστικά ταμεία). Μέχρι την ουσιαστική μεταρρύθμιση στην προαναφερθείσα κατεύθυνση, είναι δυνατή η ανάληψη της διοίκησης των Ασφαλιστικών Ταμείων που ανήκουν στο Δημόσιο, από Συμβούλια, τα οποία αποτελούνται κατά πλειοψηφία από εκπροσώπους των ασφαλισμένων.
- Η ενίσχυση του δικαιώματος της επιχειρηματικότητας, για τις μεγάλες μάζες των μισθωτών εργαζομένων και των αυτοαπασχολούμενων, θα επιτελεστεί με ένα ευρύ πρόγραμμα ενδυνάμωσης του συνεργατισμού: με πιστωτικούς, καταναλωτικούς, παραγωγικούς και κοινωνικούς συνεταιρισμούς. Η δυναμική αυ-

τής της ενδυνάμωσης είναι η επιτάχυνση των ρυθμών ανάπτυξης και η αύξηση της απασχόλησης (καθώς η δραστηριοποίηση στον κοινωνικό τομέα δεν προσδιορίζεται από την προσδοκία του κέρδους).

-Η δημιουργία προϋποθέσεων για την οικονομική δημοκρατία, συνδυασμένη με την δέσμευση για την οικολογική ανάπτυξη, είναι δυνατόν να συνοδεύεται από μια συντονισμένη κοινωνική αποτελεσματικότητα:

- 1) Οι ενεργειακοί συνεταιρισμοί (Ενεργειακές Κοινότητες) μπορούν πολύ αποτελεσματικά να υποκαταστήσουν την εξάρτηση από τα ορυκτά καύσιμα, να μειώσουν δραστικά τα έξοδα για την προμήθεια ενέργειας και να αυξήσουν τα διαθέσιμα εισοδήματα των νοικοκυριών.
- 2) Η αξιοποίηση των οικιστικών (ακόμη και των κατοχυρωμένων από το σύνταγμα αναγκαστικών) συνεταιρισμών και η συνεργασία με την ιδιωτική πρωτοβουλία, μπορεί να ανασυγκροτήσει τις πόλεις σε οικολογική προοπτική, να αυξήσει και να εκσυγχρονίσει τις ατομικές περιουσίες και να δημιουργήσει μια ταχύτερη και επεκτεινόμενη οικονομική ανάπτυξη.
- 3) Η συνεργατική αξιοποίηση των σχολαζουσών γαιών, πρώτα από όλα, θα ρυθμίσει το ζήτημα της «διαδοχής επί της γης» και θα προσφέρει καινοτόμες μορφές αγροτικής εκμετάλλευσης (π.χ. βιολογικές καλλιέργειες).
- 4) Η ευρεία διάδοση των καταναλωτικών συνεταιρισμών θα αποτελέσει μοχλό για την επίτευξη ποιοτικής και φθηνότερης κατανάλωσης των αναγκαίων αγαθών και θα αυξήσει τα διαθέσιμα εισοδήματα των νοικοκυριών.
- 5) Μεγάλο φάσμα των λειτουργιών που χρηματοδοτούνται από το κράτος και υλοποιούνται από τον κερδοσκοπικό τομέα, είναι δυνατόν να αναληφθούν από το συνεργατισμό. Πολλά, ακόμη, θα είναι τα πεδία, όπως οι πολιτιστικές δράσεις και οι πρωτοβουλίες κοινωνικής υποστήριξης, της μελλοντικής κοινωνικής αποτελεσματικότητας, στο πλαίσιο των συνεργατικών επιλογών.

-Η προσδοκία για ένα νέο συσχετισμό οικονομικών δυνάμεων είναι ενώπιον μας. Δύο συστολές (κράτους και κερδοσκοπίας) και μια διαστολή (του συνεργατισμού) περιγράφουν το νέο, εφικτό και βιώσιμο, για τις μεγάλες πλειονότητες, οικονομικό περιβάλλον. Διακρίνεται, πλέον, το τοπίο με τρεις ισότιμες συμμετοχές (από το κράτος, την κερδοσκοπία και τον συνεργατισμό), στην οικονομική ανάπτυξη,

την κατανομή των εισοδημάτων και την απασχόληση (Λύτρας, 2019).

-Η «συντριβή» του δείκτη της ανεργίας είναι απολύτως απαραίτητη. Μια εξαιρετικώς σύντομη διαδικασία (τόσο γρήγορη που μοιάζει με σοκ) είναι εφαρμόσιμη και δύναται, με πολύ χαμηλή οικονομική επιβάρυνση του κράτους και ευρύτερη ιδιωτική συνεισφορά, να κάνει την ανεργία μια θλιβερή μνήμη των κοινωνιών μας. Η ταχεία και δραστηκή συρρίκνωση του δείκτη ανεργίας θα έχει τις θετικές εκβολές και στα εισοδήματα των εργαζομένων την ίδια περίοδο (Lytras, 2020).

-Συμπληρωματικές παρεμβάσεις αναδιανομής, με φορολογικά μέτρα για την μεγάλη περιουσία (ιδίως στην κληρονομιά), με επινοητικές δημοσιονομικές πρακτικές (π.χ. ασυνεχής και ελεγχόμενη διαχείριση του πληθωρισμού), με πρωτοβουλίες για την ενίσχυση της ισότητας ευκαιριών (π.χ. περαιτέρω παροχές στην εκπαίδευση, την περίθαλψη και το εισόδημα των ενδεών κατηγοριών) ή και με γενικές πολιτικές άμβλυνσης των συνεπειών της ακραίας φτώχειας (π.χ. ενίσχυση της της μητρότητας, κατώτερο εγγυημένο εισόδημα), έχουν επικουρική θέση στην κοινωνικά απαραίτητη πολιτική της σοσιαλδημοκρατίας.

Από όσα σύντομα αναφέρθηκαν, είναι αισθητό πως η υλοποίηση των προκείμενων «θεμελιωδών μετατοπίσεων» δεν αντιβαίνει στη μορφή της σημερινής νομιμότητας, δεν προϋποθέτει, σε οποιαδήποτε διάστασή τους, την αναίρεση της οικονομικής ελευθερίας ή επιλογής και δεν συγκρούεται με τα συστατικά της ατομικής ιδιοκτησίας. Είναι ταυτόχρονα αναμφισβήτητο, ότι η πραγματοποίηση τους ανασυντάσσει τη σύγχρονη κοινωνία, σε βιώσιμη βάση για την πλειοψηφία του λαού, δηλαδή αφορά σε εκείνες τις κοινωνικές ομάδες, οι οποίες δεν συμποσούνται, από την άποψη των συμφερόντων τους, με την ισχυρή μειονότητα των προνομιούχων. Εφόσον όλα αυτά γίνουν πραγματικότητα, τα σύγχρονα έθνη μπορούν να ζήσουν σε «άλλο κόσμο».

Πηγές

ILO-ILOSTAT, *Employment by sex and status in employment*, [Downloaded on SUN, 4 AUG 2019 11:47 +0200 from ILOSTAT (www.ilo.org)].

OECD, *Number of Enterprises, 2005-2017*, [www.oecd.org].

[SPD], *Protokoll des Parteitag der Sozialdemokratischen Partei Deutschlands: Abgehalten zu Erfurt vom 14. bis 20. Oktober 1891* [Minutes of the Party Congress of the

Social Democratic Party of Germany: Held in Erfurt from October 14-October 20, 1891]. Berlin, 1891, pp. 3-6 [Translated: by Thomas Dunlap], <https://www.marxists.org/history/international/social-democracy/1891/erfurt-program.htm>.

Βιβλιογραφία

E. Bernstein, *Οι Προϋποθέσεις για το Σοσιαλισμό και τα Καθήκοντα της Σοσιαλδημοκρατίας*, Αθήνα, Παπαζήσης, 1996 (1899).

W. Beveridge, *Social Insurance and Allied Services*, London, H.M. Stationary Office, Cmd. 6404, 1942a.

W. Beveridge, *Social Insurance and Allied Services: Memoranda from Organizations*, London, H.M. Stationary Office, Cmd. 6405, 1942b.

W. Beveridge, *Full Employment in a Free Society. A Summary*, London, The New Statesman and Nation-Reynolds News, 1944.

R. Dahrendorf, *Class and Class Conflict in Industrial Society*, Stanford, Stanford University Press, 1959.

A. Giddens, *Ο Τρίτος Δρόμος. Η ανανέωση της σοσιαλδημοκρατίας*, Αθήνα, Πόλις, 1998.

P. Glotz, *Μανιφέστο για τη Νέα Ευρωπαϊκή Αριστερά*, Αθήνα, Οδυσσέας, 1986.

K. Kautsky, *Η Κοινωνική Επανάσταση*, Αθήνα, Παπαζήσης, 1985 (1902).

J.M. Keynes, *The General Theory of Employment, Interest and Money*, London, Macmillan 2007 (1936).

A.N. Λύτρας, *Η Δημοκρατία του Κοινωνικού Μέλλοντός μας*, Αθήνα, Παρατηρητήριο, 2019.

A.N. Lytras, *A Radical Policy for Combating Unemployment*, Athens, Papazissis Publishers, 2020.

Oxfam International, "An economy for the 1%. How privilege and power in the economy drive extreme inequality and how this can be stopped", *Oxfam Briefing Papers*, Oxford, Oxfam GB, 2016 (January), No. 210.

C. Wright Mills, *White Collar: The American Middle Classes*, Oxford-New York, Oxford University Press, 2002 (1951).

Ο Ανδρέας Ν. Λύτρας είναι καθηγητής στο Τμήμα Κοινωνιολογίας του Παντείου Πανεπιστημίου Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών, στην Αθήνα. Είναι κοινωνιολόγος με συνεισφορές στην κοινωνική θεωρία, την πολιτική ανάλυση και ιδίως τη θεωρία των κοινωνικών τάξεων.

Ενα φάντασμα πλανιέται πάνω απ τα ΜΜΕ του (δυτικού) κόσμου... Είναι ο μύθος της «ελεύθερης» και «δημοκρατικής» Αμερικής. Πως δημιουργήθηκε; Όπως δημιουργείται η εντύπωση της «επίπεδης υδρογείου». Με το ανέμισμα μπροστά στα μάτια των αναγνωστών/ακροατών επιμέρους δημοκρατικοφανών (επίπεδων) στοιχείων και την απόκρυψη εκείνων που αποκαλύπτουν τη συνολική εικόνα του αντιδημοκρατικού καθεστώτος (σφαιρικής υδρογείου).

Η χώρα που καυχάται ότι εξάγει τη δημοκρατία στον υπόλοιπο κόσμο (θα δούμε πως), δεν είχε ποτέ ουσιαστικά δημοκρατία στο εσωτερικό της. «Ελεύθερη», «δημοκρατική» εκλογή Προέδρου στις ΗΠΑ... Όχι ακριβώς... Ο λαός δεν θεωρείται ότι έχει την κατάλληλη κρίση και εκπαίδευση για να εκλέξει τον ηγέτη της χώρας. Η εκλογή του ανατίθεται σε μια ελίτ, στο Σώμα των Εκλεκτόρων (538).

Το ποσοστό προσέλευσης στις κάλπες είναι απ τα χαμηλότερα στον κόσμο. Και πως να μην είναι; Οι υποψήφιοι για να στηρίξουν την πανάκριβη καμπάνιά τους, πρέπει να εξασφαλίσουν δωρητές και χορηγούς. Το σύστημα εκλογής του Προέδρου είναι τελικά εξαιρετικά διαβλητό, περίπλοκο και μη δημοκρατικό. Μπορεί να βγει κάποιος Πρόεδρος έχοντας πάρει λιγότερες ψήφους απ τον αντίπαλό του (όπως ο Τραμπ, με 3,5 εκατομμύρια λιγότερες ψήφους απ την Κλίντον).

Η ανισότητα στην ψήφο σπάει ρεκόρ. Η ψήφος σε μια περιοχή μπορεί να μετρά δεκάδες φορές περισσότερο απ την ψήφο σε μια άλλη περιοχή. Στις 48 απ τις 50 πολιτείες των ΗΠΑ ισχύει το πλειοψηφικό σύστημα στην εκλογή των εκλεκτόρων. Οι ψήφοι που μετράνε πάνε στον νικητή. Οι ψήφοι των ηττημένων πάνε στα σκουπίδια. Είναι ανύπαρκτες (μιλάμε για εκατομμύρια ψήφους). Αυτό το σύστημα δημιουργεί τη βάση για τη θεωρία της χαμένης ψήφου. Εξαλείφει τις πιθανότητες εκλογής τρίτων υποψηφίων, πέραν του Δημοκρατικού και του Ρεπουμπλικανού.

Οι εκλογές χαρακτηρίζονται από τεράστιες αναμονές σε ουρές, αλλαγές εκλογικών κέντρων την τελευταία στιγμή, «μαγείρεμα» εκλογικών καταλόγων (η κατάρτιση των οποίων ανατίθεται συχνά σε ιδιωτικές εταιρίες). Ο δημοσιογράφος Γκρέγκ Πάλαστ εκτίμησε ότι μεταξύ 2014-2016, 16,7 εκατομμύρια αμερικανοί διαγράφηκαν απ τους εκλ καταλόγους, λόγω «αλλαγής διεύθυνσης» (στην τεράστια πλειοψηφία τους εντελώς άδικα). Υπάρχουν καμουφλαρισμένοι ρατσιστικοί νόμοι και νόμοι αποκλεισμού απ την ψηφοφορία, συγκεκριμένων ομάδων του πληθυσμού (όπως πχ η αναγόρευση σε κακούργημα της συμμετοχής σε ορισμένου είδους διαδηλώσεις και άρα ο αποκλεισμός απ την ψηφοφορία).

Εδώ δεν πρέπει να παραλείψουμε να αναφέρουμε την παράδοση του θεσμού του Boss (αφεντικού). Ο αμερικανός συγγραφέας Μακντόναλντ δίνει για τον Boss τον ακόλουθο ορισμό: «Ο ρόλος του Boss είναι να διαλέγει τις μαριονέτες. Κυβερνήτες, δημάρχους ή υπαλλήλους, που θα αρχίσουν να χορεύουν μόλις τραβήξει τους σπάγκους. Αυτοί εκτελούν τις διαταγές του γιατί ξέρουν ότι το πολιτικό τους μέλλον βρίσκεται στα χέρια του...».

Χάρη σ έναν απ αυτούς, τον Tom Pendergast, στο βασίλειό του, στο Κάνσας Σίτυ, 75 κατάδικοι είχαν προσληφθεί σαν αστυνομικοί. Χάρη στο ίδιο πρόσωπο, ένας πρώην χρεοκοπημένος, ο Χάρυ Τρούμαν, έγινε δικαστής, γεροϋσιαστής και Πρόεδρος των ΗΠΑ. Είναι αυτός που έριξε τις 2 ατομικές βόμβες στις ιαπωνικές πόλεις Χιροσίμα και Ναγκασάκι, με τελικό απολογισμό

450.000 νεκρούς ΑΜΑΧΟΥΣ. Αυτά είναι εγκλήματα πολέμου, που η ανθρωπότητα – αν γλυτώσει απ αυτό το είδος όπλων και των χρηστών τους – θα πρέπει να τα θυμάται και να τα στιγματίζει αιώνια.

Βέβαια εκεί που «δίνουν τα ρέστα τους» οι «δημοκρατικές» ΗΠΑ, είναι στην εξαγωγή της «δημοκρατίας» τους. Το ιστορικό των παρεμβάσεων, των σαμποτάζ, των εκβιασμών, των προπαθειών πραξικοπημάτων των ΗΠΑ σε ξένες χώρες, δεν έχει τέλος. Απ τις χαρακτηριστικότερες προσπάθειες εξαγωγής της «δημοκρατίας» τους, είναι η σχεδίαση της δικτατορίας του Πινοσέτ στη Χιλή (έμεινε στην εξουσία 30 χρόνια και άφησε πίσω του 45.000 νεκρούς). Αποχαρακτηρισμένα έγγραφα αποκαλύπτουν πως ο τότε πρόεδρος των ΗΠΑ Νίξον και οι συνεργάτες του, ενορχήστρωναν την ανατροπή του χιλιανού προέδρου Σ. Αλλιέντε. Εκτιμούσαν ότι «αν ο Αλλιέντε πετύχει, θα δώσει κουράγιο και σε άλλους στη Λατινική Αμερική. Αν αφήσουμε τους ηγέτες της Λ. Αμερικής να πιστέψουν ότι μπορούν να κινηθούν όπως η Χιλή, θα έχουμε προβλήματα». Φυσικά δεν πρέπει να ξεχνάμε την επιβολή της 7χρονης δικτατορίας στη χώρα μας, με τον πράκτορα της CIA Παπαδόπουλο.

Εξεταστικές επιτροπές στις ΗΠΑ το 1975 για τις παράνομες δραστηριότητες της CIA τα προηγούμενα 15 χρόνια, αποκάλυψαν 8 απόπειρες δολοφονίας του ηγέτη της Κούβας Κάστρο, του ηγέτη του Βελγικού Κογκό Πατρίς Λουμούμπα (με προσωπική εντολή του Αϊζενχάουερ), του προέδρου του Νότιου Βιετνάμ, της Δομινικανής Δημοκρατίας, του ηγέτη της Ινδονησίας, του προέδρου της Αϊτής. Στο εσωτερικό της χώρας, εκατομμύρια πολίτες, αγωνιστές του αντιπολεμικού, του φοιτητικού και του αντιρατσιστικού κινήματος, φακελώνονται, τηλεφώνω παγιδεύονται, γραφεία και λέσχες γεμίζουν «κοριούς», πολιτικές οργανώσεις της αριστεράς διαβρώνονται από χαφιέδες. Ένα μεγάλος μέρος του αμερικανικού λαού, αντιμετωπίζεται σαν εσωτερικός εχθρός.

Τη δολοφονία του Προέδρου των ΗΠΑ Τζον Κένεντι, έρευνα του ABC News που έγινε το 2003, έδειξε ότι το 70% των αμερικανών την αποδίδει σε ένα καλά οργανωμένο σχέδιο δολοφονίας και δεν πιστεύει το παραμύθι του μοναχικού εκτελεστή Όσβαλντ.

Σήμερα, χάρη στον Τζούλιαν Ασάντζ και στον ιστότοπο που δημιούργησε, τα Wikileaks, με τη δημοσιοποίηση χιλιάδων απόρρητων εγγράφων, αποκαλύφθηκαν εγκλήματα πολέμου των ΗΠΑ στο Ιράκ. Αντί όμως να γίνει έρευνα για τα εγκλήματα πολέμου, ο Ασάντζ αφού καταδιώχθηκε, είναι υπό κράτηση επί χρόνια, με κατηγορίες που δεν μπορούν να αποδειχθούν, και αν εκδοθεί στις ΗΠΑ, αντιμετωπίζει πιθανή ποινή 175 χρόνων φυλάκισης για «κατασκοπεία». Η ερευνητική δημοσιογραφία κατηγορείται σαν κατασκοπεία, προκειμένου να επιβληθεί λογοκρισία από μια τυρανία. Έτσι γίνεται εγκλημα το να πεις την αλήθεια. Η δυτική «δημοκρατία» δολοφονεί την αλήθεια και όσους την αποκαλύπτουν, μπροστά στα μάτια μας.

Θα συνεχίσουμε να βλέπουμε την ΕΙΚΟΝΑ, ή θα δούμε επιτέλους την ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ;...

Γιώργος Παπανικολάου